

Exegesekring - 1 Koningen 18,21-39 - dinsdag 1 oktober 2013

Inleiding

Het leesrooster slaat 1 Koningen 18,1-20 over, en wil dat wij lezen vanaf vers 21. Dat is vreemd, omdat we op deze manier de aanleiding tot het gebeuren op de Karmel niet horen. Die aanleiding wordt gevonden, nadat Elia gehoor heeft gegeven aan de opdracht van JHWH: 18,1-2 'En het geschiedde (na) vele dagen dat het woord van JHWH geschiedde tot Elia, in het derde jaar, zeggende: "Ga, laat u aan Achab zien, want Ik wil stortregen geven op het aangezicht van de akker." En Elia ging om zich aan Achab te laten zien.' Er doen zich vervolgens complicaties voor, vandaar het verhaal over Obadja en Elia, dat eindigt (v.15) met de uitspraak van Elia 'Zowaar de Heer van de machten leeft, in wiens dienst ik sta, vandaag zal ik mij aan hem vertonen.' Dat gebeurt dan ook.

Als hij dat doet, dan geeft hij Achab de opdracht (!) om iedereen: profeten en volk Israëel, te verzamelen bij de Karmel (v.19). Dat vers met die oproep aan Achab hoort er dan ook zeker bij.

Ik zou de lezing inleiden (zie hierboven) en dan beginnen bij 1 Koningen 18,17, het begin van de ontmoeting tussen Achab en Elia. Om de lezing te laten eindigen in vers 39 is te makkelijk, de schriftlezing onwaardig. Het lastige slot: de slachting van de Baälsprofeten, mag niet vermeden worden!

Nog veel beter zou het zijn om heel 1 Koningen 18 te lezen, te beginnen bij de aankondiging van JHWH dat hij regen zal geven (v.1), een aankondiging die aan het slot van het hoofdstuk in vervulling gaat: 'Toen in een oogwenk werd de hemel zwart van wolken en wind, en viel er een zware stortregen' (v.44).

Vertaling van 1 Koningen 18 : 17 – 40

17. En het geschiedde toen Achab Elia zag,
dat Achab tot hem zei:
"Bent u het, onheilsstichter van Israëel?"
18. Toen zei hij:
"Niet *ik* heb onheil over Israëel gebracht,
maar *u* en het huis van uw vader,
doordat u de geboden van JHWH hebt verlaten
en achter de Baäls bent aangegaan.
19. Welnu, zend (*boden*)
en verzamel tot mij geheel Israëel bij de berg Karmel,
en de vierhonderdvijftig profeten van Baäl,
en de vierhonderd profeten van Asjera die van de tafel van Izebel eten."
20. En Achab zond (*boden*) onder alle zonen Israëls
en hij verzamelde de profeten bij de berg Karmel.
21. Toen naderde Elia tot geheel het volk
en zei:
"Tot hoe lang hinken jullie op twee gedachten?
Als JHWH God is,
gaat achter Hem aan,
en als Baäl het is,
gaat achter hem aan!
Maar het volk antwoordde hem niet een woord.
22. Toen zei Elia tot het volk:
"Ik ben alleen als profeet van JHWH overgebleven,
terwijl de profeten van Baäl met vierhonderdvijftig mannen zijn.
23. Laat men aan ons dan twee jonge stierren geven
en laten zij voor zich de ene jonge stier kiezen
en die in stukken houwen
en op de houtblokken leggen,
maar daaraan geen vuur leggen.
En ik zal de andere jonge stier (klaar)maken
en op de houtblokken leggen,
maar daaraan geen vuur leggen.
24. Roepen jullie dan de naam van jullie god aan
en ik zal de naam van JHWH aanroepen;
de god die door vuur zal antwoorden,

- die is God."
- En geheel het volk antwoordde
en zij zeiden:
- "Het woord is goed."
25. En Elia zei tot de profeten van Baäl:
"Kiest voor jullie de ene jonge stier
en maakt hem eerst (klaar),
want jullie zijn met velen;
en roept de naam van jullie god aan,
maar legt daaraan geen vuur!
26. En zij namen de jonge stier die hij aan hen had gegeven,
en zij maakten hem (klaar).
En zij riepen de naam van Baäl aan van de morgen tot de middag,
zeggende:
"Baäl, antwoord ons!"
Maar er was geen stem
en er was geen antwoorder.
En zij hinkten op het altaar dat men had gemaakt.
27. En het geschiedde in de middag
dat Elia met hen spotte
en zei:
"Roept met luider stem,
want god is die;
hetzij dat hij in gepeins is,
hetzij dat hij zijn behoefte doet,
hetzij dat hij op reis is;
misschien slaapt hij
en moet hij wakker gemaakt worden!"
28. En zij riepen met luider stem.
En zij sneden zichzelf naar hun gewoonte met zwaarden en met speren,
totdat het bloed over hen heen gutste.
29. En het geschiedde toen de middag voorbij was gegaan,
dat zij profeteerden tot wanneer men het spijsoffer offert;
maar er was geen stem
en geen antwoorder
en geen opmerkzaamheid.
30. Toen zei Elia tot het gehele volk:
"Nadert tot mij!"
En geheel het volk naderde tot hem.
En hij herstelde het altaar van JHWH dat was neergehaald.
31. En Elia nam twaalf stenen,
naar het getal van de stammen van de zonen Jakobs,
tot wie het woord van JHWH is geschied,
zeggende:
"Israël zal uw naam zijn."
32. En hij bouwde met die stenen een altaar in de naam van JHWH.
En hij maakte een groeve rondom het altaar ter wijidte van twee maten zaad.
33. En hij schikte de houtblokken
hieuw de jonge stier in stukken
en legde die op de houtblokken.
34. En hij zei:
"Vult vier kruiken met water,
en giet het op het brandoffer en op de houtblokken!"
En hij zei:
"Doet het ten tweeden male!"
En zij deden het ten tweeden male.
En hij zei:
"Doet het ten derden male!"
En zij deden het ten derden male.
35. En het water ging rondom het altaar
en ook vulde hij de groeve met water.

36. En het geschiedde wanneer men het spijsoffer offert,
dat de profeet Elia naderde
en zei:
"JHWH, God van Abraham, Isaäk en Israël,
moge men het vandaag weten
dat U God in Israël zijt
en ik uw knecht;
en dat ik door uw woord al deze dingen heb gedaan."
37. Antwoord mij, JHWH,
antwoord mij,
opdat dit volk wete
dat U, JHWH, God zijt,
en dat U hun hart achteruit wendt!
38. Toen viel het vuur van JHWH
en verteerde het brandoffer en de houtblokken en de stenen en het stof.
En het water dat in de groeve was, lekte het op.
39. En geheel het volk zag het
en zij vielen op hun aangezicht
en zeiden:
"JHWH, die is God!
JHWH, die is God!"
40. En Elia zei tot hen:
"Grijpt de profeten van Baäl!
Niemand van hen mag ontkomen!"
En zij grepen hen
en Elia liet hen afdalen naar de beek Kison
en slachtte hen aldaar.

Uitleg van 1 Koningen 18:17-40

Indeling

Het verhaal bestaat uit vier onderdelen, overeenkomstig de vier tijdstipmomenten - op één dag ('vandaag') - die worden ingeluid met 'En het geschiedde':

I.	17-26	En het geschiedde toen Achab Elia zag van de morgen tot de middag
II.	27-28	En het geschiedde in de middag
III.	29-35	En het geschiedde toen de middag was voorbijgegaan ... tot wanneer men het spijsoffer offert
IV.	36-40	En het geschiedde wanneer men het spijsoffer offert

Kern

Slutelwoorden: 'Antwoorden' (18,21.24 (2x).26 (2x). 29.37 (2x)), God (18,21.24 (2x).27.36.37.39 (2x))
'Vuur' (18,23 (2x).24.25.38).

Slutelzinnen: 'Als JHWH God is' (18,21) > 'de god die door vuur zal antwoorden, die is God'
(18,24.27.36.37.39 (2x)).

I. 18,17-26

In 18,1 kreeg Elia de opdracht om zich aan Achab te laten zien. Dat hij dat zal doen, zegt hij ook aan Obadja (v.15). Dat Elia ook doet wat hij zegt en daarmee ook gehoorzaam is aan de opdracht die hij eerder gekregen heeft, blijkt nu uit: 'En het geschiedde toen Achab Elia zag'.

Dit *vertonen* aan Achab moet verstaan worden in het licht van de eerdere opdracht aan Elia om zich te *verbergen*. Anders gezegd aan de verberging komt nu een einde, omdat er ook een einde zal komen aan de droogte. Die twee hangen steeds samen: droogte en verberging, einde aan droogte-vertonen.

Met de reactie van Achab wordt nu ook duidelijk waarom hij eerder naar Elia op zoek was. Hij zag hem als de onruststoker/onheilstichter van Israël (die uit de weg geruimd moet worden?) Op de vraag van Achab geeft Elia direct weerwoord, en wel dat niet *hij* de onheilstichter is, maar dat hij, Achab, dat zelf is, samen met het huis van zijn vader (Omri), omdat hij de *geboden* van JHWH heeft verlaten en achter de Baäls is aangegaan. Let op, eerder hebben we het werkwoord '*gebieden*' gehoord: God die de raven en de weduwe geboden heeft om Elia te onderhouden'). Op die profetische kritiek heeft/geeft Achab geen reactie.

JHWH had aan Elia alleen de opdracht gegeven om zich aan Achab te vertonen. Daarna klonk wel een reden, maar we horen niet dat hij aan Achab moest melden dat er regen zou komen.

Elia laat het niet bij een directe reactie op Achab's vraag. Hij geeft nu ook opdracht aan Achab (*sic*), en wel om geheel Israël te verzamelen en 450 profeten van Baäl en 400 profeten van Asjera, die van de tafel van Izebel eten. Met dit laatste bijzinnetje horen we dat Izebel goed voor de Asjeraprofeten zorgt, zoals we eerder ook hoorden dat JHWH zijn profeet onderhield, en Obadja voor 100 profeten van JHWH (die hun leven niet veilig waren) had gezorgd.

Wat het doel is van deze samenkomst horen we niet. Ook wordt er niet naar gevraagd. Het maakt de lezer nieuwsgierig wat hiervan de bedoeling is. Prachtig om te zien, is dat Achab direct doet wat Elia hem had gevraagd: Hij zond (boden) onder alle zonen van Israël en verzamelde de profeten naar de berg Karmel (v.20). Het gaat in eerste instantie om het volk, zij zijn ook het eerste object van de verzameling (v.19) (vgl. Ex. 19,17, waar Mozes het volk bij de berg Sinäï verzamelt). Elia richt zich dan ook eerst tot hen (v.21), met eerst een vraag: 'Tot hoelang?' - een formulering die vaak in de Psalmen voorkomt - en daarna een oproep om een keus te maken. Achab had die keus gemaakt, maar het volk blijkt nog niet. Dat hangt er nog tussenin. Hij zegt niet: Kies of voor de één of voor de ander. Dan zou het om het even zijn. Het gaat erom wie de naam God met recht mag dragen/wie god is. Het volk antwoordt hem niet, met een woord, waaruit de lezer de conclusie zal trekken dat ze nog steeds op twee gedachten hinken ('pasach'). Waarom ze geen antwoord geven op het woord, vernemen we niet. Dat houdt Elia niet tegen om verder te gaan tegen het volk. Hoor wat hij zegt: 'Ik ben alleen als profeet van JHWH overgebleven.' Het lijkt erop dat de lezer daaruit conclusie moet trekken dat Izebel de honderd profeten van Obadja toch te pakken heeft gekregen!? Er is sprake van een enorm verschil: Elia alleen tegenover 450 profeten van Baäl, waarbij het opvalt dat Elia de andere 400 profeten van Asjera ongenoemd laat. Dat kan niet verbazen, als je bedenkt dat het gaat om JHWH en Baäl.

Daarna doet Elia een voorstel (v.23-24): het offeren van twee jonge stierren: zij de ene en Elia de andere. Allebei moeten ze de naam van de godheid aanroepen, en wie middels vuur antwoord geeft, die is god. Vandaar ook dat ze geen vuur mogen aanleggen. Dat vuur moet van boven komen, als bewijs dat diegene de naam god met recht mag dragen.

Wat valt op, als je vers 23a en 23b vergelijkt?

1. Dat de eerste keus aan hen is (vgl. Abraham – in Gen. 13,9 - die Lot het eerst laat kiezen).
2. Elia spreekt bij de profeten over het in stukken houwen van de jonge stier, maar bij zichzelf over (klaar)maken; hetzelfde woord dat we de weduwe tegenkwamen (1 Kon 17,12.13)!
3. Dat Elia ook de naam noemt: JHWH.

Het is een opvallende slotzin: de god die door vuur zal antwoorden, die is god. Strecking hiervan: je kunt wel god heten, maar dat betekent nog niet dat je god bent. Dat moet nog blijken. En dat blijkt, als je in staat bent om antwoord te geven op geroep (vgl. Kuitert die spreekt over macht en wil als kenmerken van de godheid).

Waar het volk op de eerste vraag van Elia geen antwoord gaf, gebeurt dat nu wel. Ze zeggen zelfs: 'Het woord is goed'. Was het eerste woord in hun ogen misschien niet goed, dat ze ook geen antwoord gaven? Dit was voorstel aan het volk, waarmee het akkoord ging. Nu wordt het voorgesteld aan de profeten van Baäl; Dat gebeurt in de lijn van v.23: jonge stier kiezen en klaarmaken - met opvallende fundering: 'want jullie zijn met velen' – roepen bij de naam van jullie god en geen vuur aanleggen (andere volgorde dan in vv.23-24. Daarna komt de uitvoering (v.26), waarbij opvalt, dat ze blijkbaar niet kunnen kiezen, omdat er ten slotte verteld wordt dat zij de jonge stier namen die Elia hen gegeven had.

We horen niet dat zij geen vuur aanleggen, wel dat ze de naam van Baäl aanroepen. Nu klinkt de naam van de godheid wel! Ze doen meer dan de naam aanroepen, want ze vragen ook 'van de morgen tot de middag' – dus urenlang! - dat hij antwoord geeft. Dit deel eindigt met de korte en krachtige mededeling van de verteller: 'maar er was geen stem en er was geen antwoorder.'

In de laatste zin klinkt opnieuw het werkwoord 'pasach'. Waar het volk op twee gedachten hinkt, daar hinken ook de profeten van Baäl, maar zij doen het op het altaar. Wat is de functie van dit pasachen? Een nieuwe poging om Baäl tot antwoord aan te zetten?

II. 18,27-28

Het tweede deel begint met een tijdsbepaling: de middag. Elia heeft zelfs het lef om de spot met ze te bedrijven: dat ze wel wat harder mogen roepen, omdat hij god is. Daarmee speelt hij met 'die is god' van vers 24. We hebben hier met godenpolemie te maken (zie ook Jer. 10 en Jes. 44). Vier (eigenlijk erg menselijke) mogelijkheden voor een god: in gepeins, zijn behoefte aan het doen, op reis, in slaap zijn en wakker gemaakt moeten worden (vgl. Psalm 121:4, 44:24!). Opnieuw wordt er aan een opdracht van Elia

gehoor gegeven, zelfs ook aan deze spottende oproep(!): ze roepen ook luider, maar ze doen ook meer, zij verwonden zichzelf zelfs (zichzelf snijden is in Israël verboden, zie Lev. 19,28; 21,5, Deut. 14,1). N.b. ‘naar hun gewoonte’, met zwaarden en speren, de militaire middelen bij uitstek, die deze profeten blijkbaar meedragen! Het leidt zelfs tot bloedvergieten, m.b.t. henzelf. Ze doen er alles aan, ook al gaat dat ten koste van zichzelf. Het moet duidelijk maken dat het niet aan hen ligt. Aan het slot van dit tweede deel horen we niet expliciet: ‘maar er was geen stem en er was geen antwoord.’

III. 18,29-35

Weer is er een nieuwe inzet: ‘toen de middag was voorbijgegaan.’ Aan het begin van de avond tot wanneer men het spijsoffer offert, wordt er nu geprofeteerd. Maar ook dat helpt niet, zo wordt duidelijk. De verteller herhaalt de woorden van het slot van vers 26: ‘maar er was geen stem en er was geen antwoord’ en voegt er nu aan toe: ‘en geen opmerkzaamheid’ (vgl. 2 Kon. 4 ‘maar er was geen geluid en geen opmerkzaamheid’ m.b.t. de dode jongen, Psalm 10,17; 130,2 over een oor dat opmerkt).

Dan keert Elia zich weer tot geheel het volk. Nadat Elia eerder tot het volk genaderd was, roept hij het volk nu op om tot hem te naderen. Ook het volk doet wat Elia vraagt.

Nu wordt altaar van JHWH op de Karmel hersteld, dat was neergehaald (contra: het altaar dat men had gemaakt, v.26). De lezer had daar eerder niets van gehoord, maar ook dat is blijkbaar gebeurd (door Achab/Izebel?). De herbouw wordt uitgebreid verteld. De verteller bouwt de spanning zo fraai op, doordat we heel het proces nauwkeurig in beeld krijgen.

Elia doet veel meer dan hij eerder gezegd heeft (vgl. de Baälsprofeten die ook meer doen dan waar Elia om vraagt, maar zij doen dat extra, als duidelijk is dat er geen reactie komt van Baäl), want hij maakt er ook een brede groeve omheen die nadien gevuld wordt door al het water dat hij over het altaar laat uitgieten.

Dat gebeurt pas na de derde keer, want dan pas vult de groeve zich. Het moge duidelijk zijn: het is al allemaal ‘zeiknat’, waarmee het onmogelijk lijkt dat dit offer door het vuur verteerd zal kunnen worden.

(Dit vele water mag opvallend genoemd worden in deze tijd van droogte.)

IV. 18,36-40

Een nieuwe inzet is er in vers 36: ‘En het geschiedde, wanneer men het spijsoffer offert’ (vgl. v.29). Dit alles gebeurt dus, terwijl de Baälsprofeten telkens nog bezig zijn, hoewel er geen stem was, enz. Had Elia eerst volk opgeroepen om tot hem te naderen, nu nadert hij zelf (het brandofferaltaar), om zich daar tot God te richten.

Eerst doet hij een oproep aan JHWH dat men vandaag weet dat JHWH God in Israël is en Elia zijn knecht, en dat hij door uw woord al deze zaken heeft gedaan; daarna vraagt hij om hem te antwoorden, opdat dit volk wete dat Hij God is en dat hij hun hart zal omkeren. Kortom, het gaat om de kennis dat JHWH God is. Wat opvalt, is de trits. Meestal is die: Abraham, Izaäk en Jakob, maar nu is die Abraham, Izaäk en Israël (zie ook Deut. 1,8 en 2 Kon. 13,23), omdat dat de naam is van het volk (zie v.31 ‘Israël zal uw naam zijn’). Elia vraagt of zij het vandaag moge weten. Het is namelijk al de tijd van het avondoffer, er is vandaag dus niet veel tijd meer!

Graag aandacht voor aantal zaken:

1. de aanvulling in vers 36: dat u God zijt *in Israël*. Moet dat als een reactie gezien worden op wat Achab eerder tegen Elia gezegd heeft: dat hij onheilstichter *van Israël* was?
2. en dat ik uw knecht ben. Vgl. enkele andere keren: ‘voor wiens aangezicht ik sta’. Elia vraagt ook om legitimatie tegenover ‘men’. Eerder mag er dan geen roepingsverhaal zijn geweest. Hier vraagt hij wel om een bewijs dat hij knecht van JHWH is.
3. Het wordt nog explicieter, als hij zegt: ‘dat ik door uw woord al deze dingen heb gedaan.’ Elia wil dat duidelijk is dat hij dit niet op eigen houtje heeft gedaan. Meestal klinkt er eerst een woord van JHWH dat Elia uitvoert, hier doet zich de omgekeerde situatie voor. Hij doet iets, en wil dat het nadien door JHWH gesanctioneerd wordt. Dat idee zou de lezer ook kunnen hebben, omdat er namelijk eerder geen godswoord heeft geklonken.

De dubbele bede wordt direct – waar de Baälsprofeten eindeloos tevergeefs hebben geroepen – direct beantwoord met het vuur van JHWH: verteren van brandoffer, houtblokken, stenen en het stof. En ook water in de groeve droogde op. Hieruit blijkt het enorme contrast tussen JHWH en Baäl.

Direct daarna komt er alleen een reactie van het volk (zie tweede deel van de bede: opdat dit volk wete). Zij zien, vallen op hun aangezicht en beamen ook JHWH, die is God (zie v.2 ‘die zal antwoorden met vuur, die is God’).

Het komt tot meer dan deze kennis, er is ook de bijpassende houding: het vallen op het aangezicht voor JHWH (vgl. Lev. 9,24). Ze zeggen het twee keer. De tweede keer vormt een bevestiging van de eerste keer.

Tot een reactie van de kant van de Baälsprofeten komt het niet (zie eerste deel van de bede). Het lukt hen niet om daarmee in te stemmen en toe te geven dat JHWH God is.

Met de uitspraak door heel het volk eindigt het niet. Elia roept het volk op om de Baälsprofeten te grijpen en niemand van hen te laten ontkomen (vgl. v.22 'ik ben alleen als profeet van JHWH overgebleven'). Ook aan deze opdracht geven zij gehoor, waarna hij zelf het heft in handen neemt en hen bij de beek Kison allemaal slacht. Hij doet dat zonder daarvoor opdracht (van JHWH) te hebben gekregen, dus uit eigener beweging. Is Elia dan toch een onheilstichter, nu niet van Israël, maar wel van de Baälsprofeten? Daarmee wordt de complete baälsdienst door Elia uitgeschakeld, waardoor zij het volk niet meer zullen kunnen oproepen om achter de Baäl te gaan.

Betekenislijnen

1. Wanneer Elia aan iemand een opdracht geeft, dan wordt deze steeds uitgevoerd: door de profeten van Baäl, door het volk, door Achab.
2. De profeten van Baäl doen meer dan waartoe Elia hen oproept. Zo hinken zij op het altaar (v.26) en snijden zichzelf met zwaarden en speren (v.28). Dit, omdat er geen antwoord van Baäl komt, nadat zij gedaan hebben waartoe Elia hen opriep. Zij doen dus meer dan het gevraagde, om niet te zetten dat zij er alles aan doen om er maar voor te zorgen dat Baäl zal antwoorden. Ook Elia doet meer dan hij gezegd heeft te zullen doen. Zijn 'meer dan het gewone' heeft een ander karakter. Hij maakt het eerder moeilijker, en wel door het offer drijfnaat te maken.
3. Waar de profeten van Baäl er alles aan doen om Baäl maar te laten antwoorden, zonder resultaat, daar komt het antwoord van JHWH direct na het 'gebed' van Elia.
4. Het verhaal van Elia op de Karmel speelt zich op een dag af. Het wordt op het laatste van de dag nog spannend of er überhaupt een antwoord van een godheid komt. Maar het gebeurt wel, op het allerlaatste moment.
5. Homiletische inzet: Krijgen we *vandaag* ook nog te zien dat JHWH God is (in Israël - en ook onder ons)?

Excurs (Man Gods/Profeet)

'Man Gods' (*isj elhoim*) wordt in het eerste Koningenboek door de verteller gebruikt als ook door verhaalpersonages. In totaal 17 keer. Soms draagt 'de man Gods' een naam (Semaja of Elia), soms is hij naamloos en heet hij alleen een man Gods, soms wordt er alleen bij verteld, waar hij vandaan komt: 'uit Juda'. 1 Koningen 12,22 (Semaja, man Gods); 13,1.4.5.6.7.8.11.12.14.21.26.29.31 (man Gods uit Juda); 13,11.18.20.23.25.26.29 (profeet); 17,18.24 (Elia, man Gods); 20,28 (de man Gods).

De uitdrukking 'man Gods' klinkt het vaakst in hoofdstuk 13. Maar in ditzelfde hoofdstuk komt ook de term 'profeet' (*nabi*) voor, maar dan klinkt deze term voor een ander verhaalpersonage. Er is in dit verhaal dus sprake van 'een man Gods uit Juda' en van 'een (oude) profeet die in Betel woont'. Let op: 13,18 De profeet: 'Ook ik ben een profeet evenals u'.

De term 'profeet' komt zeer regelmatig in 1 Koningen voor: de profeet Nathan (1.8.10.22.23.32.34.38.44. 45). In de Elia-verhalen komt de term voor in 18,4.13.19.20.22.25.40; 19,1.10.14: 'profeten van de Heer' en 'profeten van de Baäl'. In 18,36 noemt de verteller Elia 'profeet', in 18,22 spreekt hij over zichzelf als een profeet en in 18,36 noemt hij zichzelf in zijn spreken tot God 'uw knecht'. In 19,16 zegt JHWH tot Elia dat hij Elisa tot profeet moet zalven. De term (profeet) is verder nog te vinden in de hoofdstukken 20 (vv 13.22.35.38.41) en 22 (vv. 6.7.10.12.13.22.23).

In 1 Koningen 20 wordt voor hetzelfde verhaalpersonage zowel de term 'profeet' gebruikt als de term 'man Gods' (20,13, een profeet).22 (de profeet).28 (de man Gods).

Nico Riemersma